

"Τις μη μακαρίσει σε", Δανιήλ Πρωτοψάλτου, ήχος πλ. β', εξήγηση Φωτόπουλου Κων/νου.

Τα δογματικά θεοτοκία του Δανιήλ Πρωτοψάλτου μαζί με τα κεκραγάρια και τα πασαπνοάρια του ιδίου μελοποιού είναι ίσως τα πρώτα καταγεγραμμένα δείγματα αμιγώς συντόμου ή αλλιώς «νέου» στιχηρικού μέλους.

Η αξία τους είναι ιδιαίτερη αφού η ύπαρξή τους επιβεβαιώνει το γεγονός ότι ο Πέτρος Λαμπαδάριος με το σύντομο αναστασιματάριο και δοξαστάριό του δε δημιουργεί ένα καινούριο γένος μελοποιίας αλλά ουσιαστικά καταγράφει και καλλωπίζει προγενέστερη προφορική παράδοση. Από την άλλη πλευρά, αυτά τα μέλη παρουσιάζουν ιδιαίτερο σημειογραφικό ενδιαφέρον αφού αν και είναι καταγεγραμμένα ουσιαστικά στην γραφή του Πέτρου Λαμπαδαρίου σε ορισμένα σημεία ακολουθείται ασυνήθιστη αλλά ταυτόχρονα άκρως ενδιαφέρουσα ορθογραφία.

Όσον αφορά στο συγκεκριμένο δογματικό θεοτοκίο του πλαγίου δευτέρου ήχου, παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με το αντίστοιχο του Πέτρου Λαμπαδαρίου, αφού μέχρι το «ουκ εις δυάδαν» ο Πέτρος ακολουθεί -κατά βάση- τη δομή του Δανιήλ. Μέχρι αυτό το σημείο, το μέλος κινείται προβλέψιμα με μόνη ίσως εξαίρεση τον «παρατονισμό» στη φράση «ο γαρ αχρόνως». Ευχάριστη έκπληξη όμως αποτελεί το γεγονός ότι από εκεί και πέρα ο Δανιήλ εισάγει με πολύ έξυπνο τρόπο θέσεις δευτέρου ήχου από το φθόγγο «Κε» με καταλήξεις στο «Γα». Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι αυτή η πρακτική δε συναντάται στα σύντομα στιχηρικά μέλη όπως αυτά μας παραδόθηκαν είτε από τον Πέτρο είτε από μεταγενέστερους κλασσικούς μελοποιούς. Αντιθέτως, στα αργά στιχηρικά μέλη του πλαγίου δευτέρου ήχου είναι επιβεβλημένη σχεδόν σαν κανόνας. Επίσης σημαντική διαφορά με το δογματικό θεοτοκίο του Πέτρου Λαμπαδαρίου είναι και η εισαγωγή (από τον Δανιήλ) της θέσεως του θεματισμού στη λέξη «φύσεων» με σκοπό τον τονισμό του νοήματος της συγκεκριμένης λέξης. Τέλος, στα κοινά στοιχεία των δύο αυτών μελοποιών θα πρέπει να προστεθεί και το γεγονός της μελοποίησης σύμφωνα με το μέτρο με τη δημιουργία μουσικών διαλόγων (περισσότερα για αυτή την πρακτική [εδώ](#)).

δογματικὸν διοτοκίον κύρ δανιὴλ πρωτομάχης ἐξήγησεν
παρὰ κωνσταντίνου φωτοπύχης ἡγός π. ε. 1876

Ε

ΕΙ ΔΟ Ο ΟΞΑ ΠΑ Α ΞΙ ΚΑΙ ΝΙ ΝΙ Ω ΚΑΙ Α ΓΙ

Ι Ω ΠΝΕΥ ΜΑ Α Α ΓΙ

Κ

ΑΙ ΑΙ ΝΥ ΝΥΝΚΑΙ Α Α Ε ΚΑΙ ΕΣ ΤΟ Χ ΧΣΑΙ Ω Ω Ω

ΝΑΣ ΤΩΝ ΑΙ Ω Ω ΝΥΝ Α Α Α Α ΜΗΝ

Τ

ΙΣ ΜΗ ΜΑ ΚΑ ΡΙ Ι ΣΕ ΕΙ ΔΕ ΠΑ ΝΑ Α ΓΙ Ι Α

Α ΠΑΡ ΔΕΙ Ε Ε ΥΕ ΤΙΣ ΜΗ Α ΝΥ ΜΗ Η Η Η ΒΕ Ε

Ε Ε ΣΤ ΤΟΥ Α Α ΧΟ Ο Ο ΧΕ ΕΥ ΤΟΝ ΠΟ Ο Ο Ο ΚΟΝ

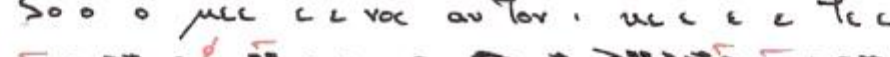
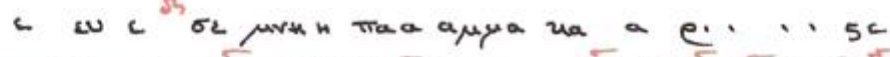
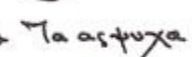
Ο Ο ΓΟΡ Α ΧΟ Ο ΝΩΣ ΕΚ ΠΑ Α Α ΞΟ Ο ΟΣ ΕΚΧΑ ΑΜ

ΥΑΣ ΝΙ Ο ΟΣ ΜΟ ΝΟ Ο ΓΕ Ε Ε ΝΗΣ Ο Α ΑΥΤΟΣ ΕΚ

ΣΕ Χ ΤΗ Κ Α Α Α Γ Ν Η Η Κ Σ Π Ρ Ο Η Η Η Ν Δ Ε Α Φ Ρ Α

Α Ζ Α Σ Α Α Ρ Κ Ω Ω Ω Ν Δ Ι Σ Φ Ν Υ Ν Β Ε Ν Ε Ε Ο

Ο Ο Σ Υ Ν Π Α Α Ρ Χ Ω Ν Κ Α Ι Φ Ν Ο Σ Ε Τ Ε Ν Ο Μ Ε Ν Ο Σ Α Α Ν Δ Ρ Ω

 ο σω ω ω ω πων Γε ε μνο ο ο μεε ε ε νοε αχ

 εν δυ α α α α α δι φν ν ν σε ω ω ω ω

 ω ω ω ω ω ω ω αν ασυ χη τω ω ω ω στω ρι

 ζο ο ο μεε ε ε νοε αν τον ι μεε ε ε τεε

 ε εν ε σε μνη η παα αμμα να α ρι ι ι σε

 ε γε η θη η να τα ασφυχα α ας η η η η μω

 ω ω ω ω

Εν ἔτι σωτηρίῳ εθ κατὰ τὴν κν τῆ οἰκ οἰκείῃ·

Το αντίστοιχο κείμενο σε παλαιά σημειογραφία:

11

A ...

K ...

I ...

[illegible]

[illegible]